

17.1.21

לכבוד
ראשי רשויות,
רכזים חקלאיים, חקלאים
מחוז גליל גולן

הנדון: פעילויות מחוז גליל גולן בשנת 2020

גבולות המחוז: צפון - גבול הלבנון, מזרח - גבול סוריה, מערב - ראש הנקרה ועד קיבוץ אפק, דרום - בקעת בית נטופה. בתחום המחוז 229 ישובים מתוכם 36 יישובי מיעוטים. ענפי החקלאות: מטעי נשירים וסובטרופיים, לולי הטלה, בקר לבשר במרעה, כרמי זית, לולי פטם, פטריות, חזירות, דגי מים קרים, הדרים, פרחים, רפת חלב, במסמך זה מוצגת פעילות המחוז בשנה קלנדרית אופיינית.

בשנת 2020 המחוז טיפל בבקשות מימון בחקלאות ופיתוח הכפר בהיקף כ- 192 מלש"ח במונחי השקעה, כ- 158 מלש"ח במונחי מענק. טופלו כ- 2,500 בקשות במגוון נושאים. עובדי המחוז בעלי תודעת שירות גבוהה ומטפלים ב מגוון רחב של נושאים המשיקים לחקלאות פעילות העובדים בתכנון, בסיוור אצל החקלאים, בטיפול בבקשות תמיכה/המלצה/אישור. הדרכה לחקלאים ביישובים. רצוי לפנות למחוז בנושאים הקשורים בחקלאות ופיתוח הכפר ע"מ לקבל ייעוץ והכוונה. המחוז מיישם את מדיניות משרד החקלאות ויוזם תכניות בתחומו.

פירוט נושאי הטיפול:

- 1. פרוגרמות יישוביות** - בהתאם לתכנית המחוזית שאושרה בוועדת פרוגרמות "מסגרת וקיום מנחים לשינוי תקן הנחלות באזור הגליל" שמשמעותה חיזוק העיסוק בחקלאות ואת יכולת החקלאי להתפרנס מיחידת הקרקע העומדת לרשותו וזאת במטרה לפתח את החקלאות תוך ניצול היתרונות היחסיים באזור. התקנת כללים והזדמנות למשקים הקיימים בהתאם לחזקות שלהם תוך שמירה על מס' כללי סף כגון: עיבוד מלוא משבצת הקרקע ע"י חברי האגודה, עמידה בתנאי חוק ההתיישבות, ניצול שוויוני של קרקע ומים בין חברי האגודה. בשנה זו טיפל המחוז והמליץ על 5 בקשות חדשות אשר נמצאות בהליך השלמות לבקשת הועדה.
- 2. וועדת קרקעות** - אושרו בוועדת קרקעות למעלה מ-2,250 דונם ל 7 בקשות, חלק הסדרה וחלק להכשרה ברמת הגולן(בעיקר) ובגליל, במסגרת הרחבת הנחלות בגולן, והגדלת גודל תקן הנחלות בגליל.

3. תמיכות לחקלאים –

- א. מנהלת ההשקעות - קליטה וטיפול בבקשות למנהלת ההשקעות, **520 בקשות חדשות טופלו, סכום השקעה מאושר כ- 66 מלש"ח, מענק מאושר כ- 42 מלש"ח.**
- ב. **נוהל תמיכה בפיתוח מתחמים עבור לולי הטלה:** בהמשך ליישום החלטות הממשלה שהתקבלו בין השנים 2007-2010, קידם המשרד את הכנתן של תכניות מתאר מפורטות התכניות שתאפשרנה מתן היתרי בניה ללולים חדשים במתחמים שיפותחו מחוץ ליישוב. התכניות אושרו ב 23 יישובים והן מקיפות 58 מתחמים במועצות מרום הגליל, מעלה יוסף ומבואות החרמון. המחוז יזם ליווי והכוונת האגודות להגשת בקשות תמיכה, קיום כנסים במועצות, קידם בקשה מרוכזת להסדרת מעמד הקרקע במתחמים יחד עם הרשות לתכנון. הוגשו סה"כ 25 בקשות ע"י האגודות בליווי המחוז. ביצוע ע"י החטיבה להתיישבות. אושרו 24 בקשות בסכום כולל של 50 מלש"ח ב-2019, ובשנת 2020 ממשיך הביצוע, השנה הסתיימו העבודות באתר בדלתון ולקראת מסירה וסיום באתר נוסף בכפר שמאי.
- ג. **תמיכה ישירה בחוק הגליל למגדלי הטלה ופטם בסכום כ- 75 מלש"ח**
- ד. **מענקי תמיכה בשטחים פתוחים במגוון המסלולים:**
1. מתקנים במרעה - טופלו בנוסף ל 145 משנת 2019 עוד 13 בקשות בסכום כ- 300,000 ש"ח.
 2. מענקי גידול בקר/צאן במרעה(תמיכה ישירה)-טופלו 211 בקשות למגדלים בסכום 22.1 מלש"ח
- ה. **פיתוח הכפר-** הפעילות מתבצעת עם המועצות האזוריות והמקומיות. קליטת תכניות במגוון מסלולים בהתאם לקולות קוראים, בדיקתם, אישור ביצוע ותשלום. כגון: תמיכה בתכניות לשטחים פתוחים במועצות האזוריות, תמיכה בפסטיבלים, תכניות כוללניות, קורסים והשתלמויות, גני משחקים, שיפור פני היישוב. השנה הוגשו 31 בקשות במגוון המסלולים(חטיבת פיתוח, חטיבת תכנון וקידום מכירות ופסטיבלים) בסכום העולה על 10 מיליון ש"ח אושרו עקרונית(ללא התחייבות תקציבית) 15 בקשות בסכום כולל כ 3.5 מיליון ש"ח.
- ו. **שימור קרקע וניקוז** – בכל שנה יוצא כל קורא ארצי הכולל הסדרת ניקוזים (עילי ותת קרקעי), גידולי חיפוי כולל מיכון ייעודי לנושא, תכנון ניקוז בשטחים חקלאיים, עיבוד משמר. התכניות מוגשות למחוז לטיפול. מתכנני שימור קרקע ממשיכים בליווי הפרויקטים לאורך השנים. התמיכה בגובה כ 55% מתכנית מאושרת. התקציב ב 2020 היה כ- 4 מלש"ח במונחי מענק יותר מ 50 בקשות. ובנוסף תמיכה ברשויות ניקוז: גליל מערבי 6.4 מלש"ח, ולכנרת 8.2 מלש"ח כ- 1,000 ד' מטעים חדשים סובטרופיים(אבוקדו) נזרעו בין השורות גידולי כיסוי כ- 5,000 דונם מטופלים בחיפוי צמחי מלא בגידולי נשירים אצל כ- 50 מגדלים. פעילות מצטברת בגידולי כיסוי משנת 2000 כ- 41,000 דונם גידולי כיסוי.

4. **ועדת השכרות לשטחי מרעה, גידולים חד שנתיים, מסיק** – המחוז הינו הגורם המקצועי הממליץ על הסדרת והקצאת שטחי מרעה, שטחי גד"ש, איכות שטחי הזיתים למסיק. המלצות לוועדת השכרות, עד 3 שנים – הוגשו וטופלו 147 בקשות.

5. **הדרכה** – העברת הידע וניסיונות שדה בשטחים מתבצעים ע"י המדריכים/ת. מתבצעת הדרכה בענפים השונים כגון: מטעי נשירים וסובטרופיים, כרם יין, גד"ש, ירקות, הטלה, פטם, הגנת הצומח, שרות שדה, ירקות, נעשו 7 קורסים וימי עיון (כ 30 מפגשים) בתחומים מגוונים כגון: ייצור גבינות, גידול נשירים, מיכון, חקלאות הידרופונית, כלכלה.
- פעילות ההדרכה השוטפת עם החקלאים נעשית בהתאם לפניית החקלאים למדריכי הגידול ולכן מומלץ לפנות למדריכים או למחוז לצורך קבלת אמצעי התקשרות.
6. **מפקד עובדים זרים** – הוגשו למחוז - **13 בקשות** נוספות (הגשה מאוחרת) שבמהלכם הושלם המיפוי לשטחים החקלאיים, הבקשות נבדקו והוקלדו ע"י עובדי המחוז. הטיפול בבקשות נמשך כולל הכנת חומרים לו. חריגים, ערעורים.
7. **ממשקי עבודה ידידותיים לאדם ולסביבה בשטחי החקלאות** - המשך גיבוש התכנית המחוזית לשטחים פתוחים באגני ניקוז מזרחי ומערבי בביצוע פיילוט בעמק החולה. התכנית תתבסס על תמיכות ישירות לחקלאים בהתאם לממשקי העבודה המכוונים ע"י גורמי המקצוע. בדגש על שימוש בחומרי הדברה ידידותיים, שימוש באויבים טבעיים, שימוש באמצעי בלבול וטכנולוגיות נוספות להפחתת כמויות הריסוסים, הפחתת שריפות גזם עד למינימום הכרחי, שימוש בזבלים לדישון, חקלאות אקסטנסיבית באזורים רגישים. ניהול התכנית יבוצע ע"י החקלאים תוך יצירת פורום לייעוץ והכוונה ולנושאים חדשים. גורמים שותפים – חקלאים, מועצות אזוריות ומקומיות, מ. החקלאות, רשויות ניקוז, מ. להגנה"ס, מו"פ צפון, קק"ל, רט"ג, תכלול הגורמים השונים לפעילות משותפת.
8. **היתרי בניה** - הוגשו וטופלו **159 בקשות** להמלצות להיתרי בניה, השתתפות כחברים פעילים בוועדות תכנון ובניה המקומיות והמחוזית, הוכנו יותר מ **70 התייחסויות לתכניות אזוריות** ותב"ע נקודתיות ויישוביות.
9. **המלצות לפטור אגרת רישוי** - הוגשו ואושרו במחוז כ- **846**.
10. **שפעת העופות** - במהלך 2020 היו אירועי חשד לשפעת העופות והיה אירוע אמת בחוות מעלה גמלא. במהלך האירוע הושמדו והוטמנו כ 170 אלף עופות, עבודת המחוז התבצעה לפי הנוהל והכללים. כמו כן, תוכנן ובוצע תרגיל בהשתתפות כלל הגורמים המעורבים במשרד ומחוצה לו. התרגיל בוצע בהשתתפות כלל הגורמים הרלוונטיים. כולל יום עיון וחיידוד נהלים לפני התרגיל באולם המחוז, נפתח מרכז הפעלה המחוזי ביותר מהזדמנות אחת לבדיקת המוכנות. טיוב נתונים למקרה שפעת העופות.
11. **רשיון כריתה לעצי הדר ואבוקדו** - הוגשו **77 בקשות** לטיפול בעקירת מטעי אבוקדו והדרים וחלקן טופלו במסלול מענקים לריסוק בשטח וקבלת תמיכה.
12. מבוצע מעקב שוטף על הישובים **בתת אכלוס** ואלו אשר יצאו מהרשימה ע"מ לבחון קצב ההתקדמות. נכון להיום נשאר שני ישובים בלבד בסטטוס "תת אכלוס".

13. אישורי שריפה - טופלו יותר מ 90 בקשות בכל רחבי המחוז בשנת 2020. בשיתוף המועצות, הועדות החקלאיות ויחידת הפיצוח. הופץ שוב עלון לציבור החקלאים בשיתוף פעולה עם היחידות הסביבתיות במועצות ורשות ניקוז. אישור שריפה הינו המוצע האחרון לביעור מחלות ומזיקים. **ציבור החקלאים נדרש לפעול בממשקי עבודה כגון ריסוק, הטמנה והימנעות ככל הניתן משריפות.**

14. החלטות ממשלה:

א. המשך טיפול בבקשות בהחלטת ממשלה מס. 1170 לקליטת 750 נחלות חדשות ב.מ.א. גולן. התכנית מסתיימת בשנת 2020 אך בוועדת היגוי האחרונה הוחלט להמליץ להאריך. השקעות בגורמי ייצור, תשתיות, מפעלי תמך בחקלאות, פיתוח הכפר דרכים חקלאיות, הדרכה ובתחומי מחקר נוספים. נקלטו כ- 470 נחלות.

ב. החלטת ממשלה מס. 1739 ל.מ.מ. קצרין, תמיכה במיזמי תיירות חקלאית, בשנת 2020 הוגשה תכנית (לפי קול קורא) המענק בכל שנה/תכנית עד גובה 80% מהחשבוניות המאושרות.

15. הקצאות מים לחקלאות - הוגשו למחוז 185 בקשות כגון: תוספות פיתוח, מיזמים, בע"ח ועוד. במסגרת הסכמי המים ותיקון 27 לחוק המים שיפוט תכניות מים ואישורי ביצוע. הכנת תכניות אזוריות בשת"פ עם רשות המים לאספקת מי חקלאות באזורים שונים.

16. שמיטה - תמיכה ומשביתי משקים במסלול שמיטה, הוגשו למחוז 51 בקשות.

17. טיפול בתמיכת המשרד בפרויקט האכלת העגורים בסכום כ 300 אלש"ח.

ניתן לקרוא בפירוט על הנושאים שהובאו במסמך ונושאים נוספים באתר משרד החקלאות ופיתוח הכפר.

ב ב ר כ ה,

עמיר אנטלר
מנהל מחוז גליל גולן